

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kalló János Márk ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd által képviselt Magyar Energia Hivatal alperes ellen energia ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróság előtt 28.K.31.493/2009. számon indult perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Dr. Vidoven Árpád ügyvéd által képviselt Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága beavatkozott - a Fővárosi Ítéltábla 2010. október 06. napján kelt 2.Kf.27.345/2010/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 15. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. november 02. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.345/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi beavatkozó a felhasználási helyen (Múzeum) felújítási munkálatokat végzett, melynek során az engedélyes által leplombált szekrényt a kivitelező felbontotta, és megállapította, hogy az ingatlan áramfogyasztásának mérése nincs biztosítva. A felhasználó kérésére a felperes a felhasználási helyen ellenőrzést végzett, melynek során megállapította, hogy a Múzeum villamos-energia ellátása a Múzeum csatlakozási pontja előtti méretlen vezetékről volt biztosítva. Az ellenőrzés során készült, 2008. január 30. napján kelt ténymegállapító jegyzőkönyv szerint a felhasználási hely méretlenül volt villamos-energiával ellátva.

A felperes az alperesi beavatkozó részéről kereskedelmi szerződés nélküli vételezést állapított meg, minek következményeként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 324. § (1) bekezdésére hivatkozással ármegállapítást tett, az elfogyasztott villamos energia értékét öt évre visszamenőleg, 10.225.576. Ft-ban állapította meg.

Az alperesi beavatkozó 2008. december 9-én panasszal élt az alperesnél.

Az alperes 2009. március 04. napján kelt ES-2608/4/22309/2008. számú határozatában a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet) 159. §-ának sz) pontja szerinti hatáskörében eljárva kötelezte a felperest, hogy a ténymegállapító jegyzőkönyv időpontjától kezdődően maximum 1 éves időszakra visszamenőleg állapítson meg díjkövetelést az elosztási díj tekintetében.

Határozatának indokolásában megállapította, hogy jelen esetben a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezésinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 2. számú melléklete 22. § (1) bekezdése szerinti elszámolást kell alkalmazni.

Az alperes szerint a villamos energia, mint termék árára a Ptk. szerinti öt éves elévülési határidő vonatkozik, míg a Vet. 60. § (3) bekezdése szerint a rendszerhasználati díjra ettől eltérő egy éves elévülési határidő irányadó, minek következtében az alperesi beavatkozó a rendszerhasználati díjat egy évre visszamenőleg köteles 120 %-os áron megfizetni.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az alperes tévesen és megalapozatlanul hivatkozott a Vet. 60. § (3) bekezdésére - mely a hálózat használati szerződésekből eredő igények elévüléséről rendelkezik -, tekintettel arra, hogy a felperes által nem vitatott tényállás szerint az alperesi beavatkozó és a felperes között nincs szerződéses kapcsolat.

Álláspontja szerint a Ptk. 324. § (1) bekezdése, valamint a Vhr. 2. számú melléklete 22. § (1) bekezdése alapján az alperesi beavatkozónak a jogosulatlan rendszerhasználatért 5 évre visszamenőleg kell a rendszerhasználati díjat megfizetnie.

A felperes hangsúlyozta továbbá, hogy az alperes hatáskörén túlterjeszkedve hozta meg határozatát, tekintettel arra, hogy a Vet. 159. § sz) pontja alapján elszámolási vita kérdésben nem jogosult dönten.

A Fővárosi Bíróság, mint elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet indokolása szerint az alperes a Vet. 159. § sz) pontja szerinti hatáskörében járt el, mikor az alperesi beavatkozó panasa alapján döntött, továbbá helyesen állapította meg a Vet. 60. § (3) bekezdése valamint a Vhr. 2. számú melléklete 22. § (1) bekezdése alapján, hogy a rendszerhasználati díj 120 %-os mértékét csak egy évre visszamenőleg kérheti a felperes.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte.

A jogerős ítélet indokolása megállapította, hogy sem a közigazgatási eljárásban, sem a perben nem került egyértelműen tisztázásra a tényállás, az elsőfokú bíróság döntését az alperestől átvett, hiányosan feltárt tényállásra alapozta.

Az alperes hatáskörére vonatkozóan osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint az alperes a Vet. 159. §-ának sz) pontja által biztosított hatáskörében eljárva hozta meg döntését.

Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy az alperes új eljárásában a tényállást pontosan meg kell állapítania, külön kiemelve, hogy tisztázásra szorul, hogy a felperes és a beavatkozó között volt-e szerződés, továbbá a másodfokú bíróság megítélése szerint a beavatkozó panaszának tartalma sem tisztázott, tekintettel az abban rejlő ellentmondásokra, így az elosztási díj, rendszerhasználati díj fogalmainak használatára.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítéletek és az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kereseti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Előadta, hogy az alperes túlterjeszkedett a Vet. 159. § sz) pontja által biztosított hatáskörén. Hangsúlyozta, hogy az alperes csak vizsgálatot folytathatott volna le a Vet. 159. § sz) pontja szerinti kérdésekben, de kötelezést tartalmazó döntést nem hozhatott volna. A felperes álláspontja szerint a díjigény vonatkozásában történő döntés kötelmi igény elbírálását eredményezi, erre pedig csak a polgári bíróság jogosult. A Ptk. 324. § (1) bekezdésére hivatkozással kiemelte, hogy eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában a szerződés nélküli vételezésből eredő díjkövetelése öt év alatt évül el. Felperes utalt arra is, hogy az alperesi határozat rendelkező része helytelenül elosztási díjat említ, rendszerhasználati díj helyett.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, hangsúlyozva, hogy az ügybeli eljárásra hatásköre volt. Álláspontja szerint nem zárható ki, hogy a közüzemi szerződés a felperes és a beavatkozó között ráutaló magatartással létrejött.

A felperes az alperesi ellenkérelemre előterjesztett

észrevételében, hangsúlyozta, hogy az alperesi határozattal szemben indult közigazgatási eljárásban nem azt tette vitássá, hogy az alperes a Vet. 159. § sz) pontja alapján eljárhatott a beavatkozó panasa alapján, hanem azt, hogy a felperesi követelés elévülése tárgyában nem volt jogosult dönten. Egyebekben felülvizsgálati kérelmét fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet megfelelően feltárta a tényállást és abból - az alábbi pontosításokkal - érdemben helytálló következtetést vont le, mellyel a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Az alperesi határozat meghozatalakor hatályban volt Vet. 159. §-ának sz/ pontja értelmében az alperes eljár az elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre, valamint a villamosenergia-ellátásból történő, fizetési késedelem miatt végrehajtott felfüggesztésre vagy kikapcsolásra, illetve a tartozás rendezését követően a felhasználó ellátásba történő ismételt bekapcsolására vonatkozó rendelkezések lakossági fogyasztónak nem minősülő felhasználókkal szembeni megsértése esetén.

Ez volt a perbeli érintett alperesi határozat meghozatalának időpontjában hatályos hatásköri szabály.

A Vet. 3. § 17. pontja szerint felhasználó az aki villamos energiát saját felhasználás céljára közcélú hálózaton vagy e törvény szerint engedélyköteles magánvezetéken keresztül vételező személy.

A Vet. 3. § 42. pontja értelmében lakossági fogyasztó: az a felhasználó, aki saját háztartása - egy felhasználási helyet képező, lakás céljára használt lakóépület, lakás, üdülő vagy hétvégi ház, továbbá lakossági célra használt garázs - fogyasztása céljára vásárol villamos energiát a villamos energia vételezésére megkötött szerződés alapján, és az így vásárolt villamos energiával nem folytat jövedelemszerzés céljából gazdasági tevékenységet.

A Vet. 57. §-a rendelkezik a lakossági fogyasztókkal szembeni jogsértésekkel összefüggő eljárásokról és ennek /1/ bekezdése szerint az elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre, valamint a villamosenergia-ellátásból történő, fizetési késedelem miatt végrehajtott felfüggesztésre vagy kikapcsolásra, illetve a tartozás rendezését követően a felhasználó ellátásba történő ismételt bekapcsolására vonatkozó rendelkezések lakossági fogyasztókkal szembeni megsértése esetén - a Hivatal 159. § s) pontja szerinti hatásköreinek tiszteletben tartása mellett - a

fogyasztóvédelmi hatóság jár el. A fogyasztóvédelmi hatóság eljárására a fogyasztóvédelemről szóló törvényt kell alkalmazni, azzal, hogy az e törvény szerinti lakossági fogyasztó a fogyasztóvédelemről szóló törvény alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

A (2) bekezdés értelmében az 56/A. § (3) bekezdésében, a 62. § (2), (3) és (7) bekezdésében, a 73. § (4) bekezdésében, valamint a 143. § (5) és (6) bekezdésében foglalt, tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezések lakossági fogyasztókkal szembeni megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben (a továbbiakban: Fttv.) meghatározott hatóság jogosult. Az eljáró hatóság eljárására az Fttv.-ben meghatározott szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az e törvény szerinti lakossági fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

A (3) bekezdés szerint az (1) és (2) bekezdésben említett rendelkezések a fogyasztóvédelemről szóló törvény alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezések.

A (4) bekezdés pedig úgy szól, hogy az elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre, valamint a villamosenergia-ellátásból történő, fizetési késedelem miatt végrehajtott felfüggesztésre vagy kikapcsolásra, illetve a tartozás rendezését követően a felhasználó ellátásba történő ismételt bekapcsolására vonatkozó rendelkezések lakossági fogyasztónak nem minősülő felhasználókkal szembeni megsértése esetén a Hivatal jár el.

Emellett a Vet. 96. §-ának /1/ bekezdése szerint a hivatal a jelen törvényben, a végrehajtására kiadott külön jogszabályokban, a 1228/2003./EK tanácsi rendeletben /a továbbiakban: EK rendelet/, az Európai Bizottság által a 1228/2003/EK tanácsi rendelet alapján kiadott iránymutatásokban, a villamos-energia ellátási szabályzatokban, valamint az üzletszabályzatokban, illetve a hivatal által kiadott határozatokban meghatározott kötelezettségek engedélyes általi megszegése esetén az a/, b/, c/, d/ pont szerinti szankciókat alkalmazhatja.

A Pp. 336/A. § /1/ bekezdés a/ pontja értelmében a bíróság hivatalból folytat le bizonyítást ha a közigazgatási határozat semmisségét észleli. A Ket. 121. § /1/ bekezdés b/ pontja értelmében az olyan eljárás során hozott döntést meg kell semmisíteni, amely nem tartozik a hatóság hatáskörébe vagy illetékességébe.

A fenti hatásköri szabályokból az következik, hogy lakossági fogyasztók elszámolással, díjfizetéssel, számlázással, méréssel kapcsolatos panaszainak elbírálása az általános fogyasztóvédelmi

hatóság hatáskörébe tartozik, míg az alperes csak azon felhasználók esetében járhat el, akik nem minősülnek lakossági fogyasztónak.

Jelen esetben a jogerős ítélet által megállapított tényállási hiányosságok mellett még az sem volt egyértelműen megállapítható, hogy a beavatkozó olyan felhasználónak tekinthető-e, aki nem lakossági fogyasztó, figyelemmel a Vet. 57. §-ának rendelkezéseire is, továbbá nem volt egyértelműen eldönthető az sem a tényállás tisztázatlansága folytán, hogy amennyiben nem lakossági fogyasztó a beavatkozó, akkor panaszja mennyiben volt a Vet. 159. §. sz.) pontja alá vonható.

A Legfelsőbb Bíróság szükségesnek tartja megjegyezni, hogy amikor az alperes határozatát a Vet. 159. § sz/ pontja alapján eljárva hozza meg, akkor a még hatáskörébe tartozó kérdésben sincs módja polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazására, hanem a panaszt kivizsgálva dönthet arról, hogy hivatalból indított eljárásban a Vet. 96. § /1/ bekezdése szerinti jogkövetkezményeket alkalmazza-e a törvény, vagy az üzletszabályzat rendelkezéseinek megsértésére figyelemmel. Szerződésszegés polgári jogi jogkövetkezményeit akkor sem állapíthatja meg - erre vonatkozó és a Ptk. 7. § /1/ bekezdésének felhatalmazása szerint rendelkező külön törvényi szabályozás hiányában -, ha fogyasztói panasz tárgyában kell döntenie. Ennek során is csak a Vet. szerinti közigazgatási jogi szankciókat alkalmazhatja a fogyasztókkal szembeni jogsértések esetén.

Mindezeket figyelembe véve a Legfelsőbb Bíróság pontosította a jogerős ítélet új eljárásra vonatkozó iránymutatását. A felperes hatásköri kérdésekkel összefüggő érvei jogszabályi hivatkozásokkal nem kerültek alátámasztásra /Vet. 3. §, 57. § stb./, ennél fogva a Legfelsőbb Bíróság nem a felperes felülvizsgálati kérelme, hanem a Pp. 336/A. § és Ket. 121. §-a alapján hivatalból jutott arra következtetésre, hogy az alperes hatáskörén túlterjeszkedett.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Legfelsőbb Bíróság a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatást annyiban egészíti ki, hogy az alperesnek a megismételt eljárásban - a jelenleg hatályos Vet. hatásköri rendelkezései figyelembevételével is - vizsgálnia kell, hogy hatásköre fennáll-e és ettől függően kell érdemben eljárnia vagy az áttételről döntenie. Emellett érdemi eljárás lefolytatása esetén a jogerős ítélet és az elsőfokú bíróság ítéletének iránymutatása mellett jogsértés megállapítása esetén olyan jogkövetkezményeket kell alkalmaznia, melyet a Vet. szabályai lehetővé tesznek, polgári jogi jogkövetkezményekről nem rendelkezhet.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban felmerült

költségekről való rendelkezést a Pp. 78. § /2/ bekezdés alapján - igény hiányában - mellőzte, míg az illeték viseléséről az Itv. 50. § /1/ bekezdése és a 6/1986 /VI. 26/ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2011. november 2.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács András sk. bíró, Dr. Fekete Ildikó sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő